

การบัญชีขั้นต้น

ซึ่งบัญชีจะมีหน้าที่ คือ การจดบันทึก การจัดหมวดหมู่ การสรุปผล และการตีความผลสรุป

การจดบันทึก มีดังนี้

1. สมุดรายวันทั่วไป
2. บัญชีแยกประเภท
3. งบทดลอง (จะมีการจัดทำเมื่อใดก็ได้ เช่น ทุกสิ้นเดือน เมื่อสิ้นงวดบัญชี ทุก 3 เดือน)
ข้อผิดพลาดในการจัดทำงบทดลอง คือ การบันทึกจำนวนเงินเหมือนกันทั้ง เดบิต เครดิต

การจัดหมวดหมู่ บัญชีประกอบไปด้วย 5 หมวดหมู่ ดังนี้

1. สินทรัพย์	เพิ่มขึ้น ด้าน เดบิต	ลดลง ด้าน เครดิต
2. หนี้สิน	เพิ่มขึ้น ด้าน เครดิต	ลดลง ด้าน เดบิต
3. ส่วนของเจ้าของ (ทุน)	เพิ่มขึ้น ด้าน เครดิต	ลดลง ด้าน เดบิต
4. รายได้ (ทุนเพิ่มขึ้น)	เพิ่มขึ้น ด้าน เครดิต	
5. ค่าใช้จ่าย	เพิ่มขึ้น ด้าน เดบิต	

สมการบัญชี (Accounting Equation) คือ

$$\text{สินทรัพย์} = \text{หนี้สิน} + \text{ส่วนของเจ้าของ}$$

$$\text{สินทรัพย์} = \text{หนี้สิน} + \text{ส่วนของเจ้าของ} + \text{รายได้} - \text{ค่าใช้จ่าย}$$

โดยมีหลักเกณฑ์ในการจัดทำและนำเสนองบการเงิน คือ

เกณฑ์คงค้าง (Accrual Basis)

การดำเนินงานต่อเนื่อง (Going Concern)

ตัวอย่าง ชื่อบัญชี

1. สินทรัพย์
เช่น เงินสด เงินฝากธนาคาร ลูกหนี้การค้า สินค้าคงเหลือ วัสดุสำนักงาน วัสดุสิ้นเปลือง ค่าความนิยม
ค่าสิทธิบัตร ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์สำนักงาน ค่าเสื่อมราคาสะสม ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ เป็นต้น
2. หนี้สิน
เช่น เจ้าหนี้การค้า เงินกู้
3. ส่วนของเจ้าของ (ทุน)
เช่น ทุน ถอนใช้ส่วนตัว
4. รายได้
เช่น รายได้จากการขายสินค้า รายได้ค่าบริการ เป็นต้น
5. ค่าใช้จ่าย
เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าเสื่อมราคา เงินเดือน ค่าแรงงาน

ส่วนลด จะมีอยู่ 2 แบบ คือ

1. ส่วนลดการค้า เช่น สินค้าราคา 1,000 บาท ได้รับส่วนลด 10% เพราะฉะนั้นสินค้าชิ้นนี้จะมีมูลค่า 900 บาท (1,000 – 100)
  2. ส่วนลดเงินสด เช่น ซื้อสินค้าเงินเป็นเงินเชื่อ จำนวน 10,000 บาท โดยมีเงื่อนไข 2/10,n/30 ซึ่ง เงื่อนไข 2/10,n/30 หมายถึง ถ้าชำระเงินภายใน 10 วัน (นับจากวันที่ซื้อ) จะได้รับส่วนลด 2% แต่ห้ามชำระหนี้เกิน 30 วัน (นับจากวันที่ซื้อ)
- เช่น กำหนดการชำระเงินตามราคาสุทธิที่ปรากฏในใบกำกับสินค้าเป็นเวลา 60 วัน แต่ถ้าผู้ซื้อนำเงินมาชำระภายในสิ้นเดือนที่ซื้อสินค้านั้น จะได้รับส่วนลด 3% คือเงื่อนไขในการซื้อแบบ 3/E.O.M.,n/60

รายการปรับปรุงบัญชี จะมีอยู่ทั้งหมด 7 รายการ ดังนี้

1. รายได้ค้างรับ
2. ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
3. รายได้รับล่วงหน้า
4. ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า
5. ค่าเสื่อมราคา
6. วัสดุสำนักงานใช้ไป
7. หนี้สงสัยจะสูญ

ตัวอย่าง

1. การบันทึกรายการรายได้ค้างรับจะบันทึกดังนี้

เดบิต	รายได้ค้างรับ	xxx	" เป็นรายการสินทรัพย์ในงบดุล
	เครดิต	รายได้รับ	xxx " เป็นรายการรายได้ในงบกำไรขาดทุน

2. การบันทึกรายการค่าใช้จ่ายค้างจ่ายจะบันทึกดังนี้

เดบิต	ค่าใช้จ่าย	xxx	" เป็นรายการค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน
	เครดิต	ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	xxx " เป็นรายการหนี้สินในงบดุล

3. รายได้รับล่วงหน้า

การบันทึกรับเงินสดจากลูกค้าล่วงหน้าในวันที่รับเงินสดจะทำได้ 2 วิธี คือ

  - 3.1) บันทึกถือเป็นรายได้รับล่วงหน้า " บันทึกในรายการหนี้สิน
  - 3.2) บันทึกถือเป็นรายได้ " บันทึกในรายการรายได้

4. ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า

การบันทึกเงินสดที่จ่ายไปสำหรับค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าในวันที่จ่ายเงินจะบันทึกได้ 2 วิธี คือ

  - 4.1) บันทึกถือเป็นค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า " บันทึกในรายการสินทรัพย์
  - 4.2) บันทึกถือเป็นค่าใช้จ่าย " บันทึกในรายการค่าใช้จ่าย

5. ค่าเสื่อมราคา

การบันทึกรายการค่าเสื่อมราคาจะบันทึกดังนี้

เดบิต	ค่าเสื่อมราคา	xxx "	รายการค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน
	เครดิต	ค่าเสื่อมราคาสะสม	xxx " รายการปรับมูลค่าของสินทรัพย์ในงบดุล

เช่น ถ้ากิจการซื้อรถยนต์ราคา 600,000 บาท ในวันที่ 1 เมษายน 2556 คิดค่าเสื่อมราคา 20% ต่อปี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556

เดบิต	ค่าเสื่อมราคา – รถยนต์	90,000	
	เครดิต	ค่าเสื่อมราคาสะสม – รถยนต์	90,000

6. วัสดุสำนักงานใช้ไป

เมื่อคำนวณหามูลค่าของวัสดุสำนักงานใช้ไปแล้วก็จะบันทึกวัสดุสำนักงานใช้ไปเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนสำหรับงวด โดยแสดงการบันทึกดังนี้

เดบิต	วัสดุสำนักงานใช้ไป	xxx	
	เครดิต	วัสดุสำนักงาน	xxx

เช่น . ถ้ากิจการมียอดวัสดุสำนักงานต้นปี จำนวน 20,000 บาท ระหว่างปีซื้อเพิ่ม จำนวน 10,000 บาท และมียอดคงเหลือสิ้นปี จำนวน 12,000 บาท กิจการจะมีการบันทึกปรับปรุงรายการบัญชีอย่างไร

เดบิต	วัสดุสำนักงานใช้ไป	18,000	
	เครดิต	วัสดุสำนักงาน	18,000

7. หนี้สงสัยจะสูญ

การบันทึกการตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญจะบันทึกดังนี้

เดบิต	หนี้สงสัยจะสูญ	xxx "	รายการค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน
	เครดิต	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	xxx " รายการปรับมูลค่าลูกหนี้ในงบดุล

การสรุปผล คือ การจัดท่างบการเงิน ซึ่งจะมี ดังนี้

1. งบแสดงฐานะการเงิน ซึ่งจะมีองค์ประกอบ อยู่ 3 หมวดหมู่บัญชี คือ
  - 1.1 สินทรัพย์
  - 1.2 หนี้สิน
  - 1.3 ส่วนของเจ้าของ (ทุน)
2. งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ ซึ่งจะมีองค์ประกอบ อยู่ 2 หมวดหมู่บัญชี คือ
  - 2.1 รายได้
  - 2.2 ค่าใช้จ่าย

เพิ่มเติม (พิเศษ)

กิจการ มียอดขายสุทธิ 900,000 บาท ต้นทุนขาย 725,000 บาท และค่าใช้จ่ายดำเนินงาน 75,000 บาท กำไรสุทธิของกิจการจะเท่ากับ 100,000 บาท